

มูลนิธิและพลาสติกหมุนวน เศรษฐกิจหมุนเวียน

9 แนวปฏิบัติที่ดี กรณี

การล้นตา

ส่งต่อการจัดการที่ยั่งยืน

มูลนิธิเพื่อสิ่งแวดล้อมและพลาสติกหมุนเวียน

9 แนวปฏิบัติ
กรณี

กาะลันตา

ส่งต่อการจัดการที่ยั่งยืน

สรุปลงค์ความรู้ บทเรียน และความสำเร็จการจัดการมูลฝอย
และพลาสติก หมุนเวียนส่งต่อการใช้ประโยชน์

9 แนวปฏิบัติ กรณีเกาะลันตา

มูลฝอยและพลาสติกหมุนวน เศรษฐกิจหมุนเวียน ส่งต่อการจัดการที่ยั่งยืน

ภายใต้การดำเนินโครงการพัฒนาโมเดลความร่วมมือในห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) การจัดการขยะและขยะพลาสติกด้วยแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่เกาะของประเทศไทย กรณีศึกษาพื้นที่เกาะลันตา

จัดทำโดย หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)
สำนักงานสถาบันนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

**เรียบเรียง
และรวบรวม** มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

พิมพ์เมื่อ กุมภาพันธ์ 2567

จำนวน 1,500 เล่ม

ออกแบบโดย momfon@yahoo.com

พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์สื่อตะวัน

คำนำ

ปัญหามูลฝอยเกาะลันตา พบว่ามีปริมาณและแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องมาจากการผลิต การบริโภค การคัดแยก และการบริหารจัดการมูลฝอยที่ยังขาดประสิทธิภาพและเท่าทันสถานการณ์ ปัญหาในปัจจุบัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมและภาระค่าใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ด้วยการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ โดยหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) และกลุ่ม PPP Plastics ดำเนินการศึกษาและพัฒนาโมเดลความร่วมมือห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) การจัดการมูลฝอยและพลาสติก ด้วยแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่เกาะของประเทศ เมื่อปลายปี 2564 ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ ได้ริเริ่มแนวปฏิบัติที่ร่วมกันแก้ไขปัญหาให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ลดปริมาณขยะที่หลุมฝังกลบ จัดการและหมุนเวียนใช้ประโยชน์ สร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ

เอกสารเผยแพร่ “9 แนวปฏิบัติ กรณีเกาะลันตา มูลฝอยและพลาสติกหมุนวน เศรษฐกิจหมุนเวียน ส่งต่อการจัดการที่ยั่งยืน” จะเป็นอีกหนึ่งการสะท้อนผลการดำเนินงานที่ผ่านมาจากกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ ร่วมกับอำเภอเกาะลันตา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนผู้ประกอบการท่องเที่ยว โรงพยาบาล ภาคประชาสังคม ชมรมลันตารีไซเคิล และหน่วยงานความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก จนเกิดผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมร่วมกัน เป็นแบบอย่างที่ดี สำหรับการสื่อสารและเผยแพร่ให้เกิดการขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

กรณีเกาะลันตา

มูลฝอยและพลาสติกหมุนวน เศรษฐกิจหมุนเวียน
ส่งต่อการจัดการที่ยั่งยืน

แนวปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยและพลาสติกที่หลากหลาย
ของภาคีความร่วมมือในเกาะลันตา เพื่อช่วยแก้ปัญหาและลดปริมาณขยะ
คัดแยกหมุนเวียนใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าทรัพยากร

สารบัญ

1. รู้จักเกาะลันตา และสถานการณ์มูลฝอยและพลาสติกเกาะลันตา • 7
2. แนวคิดและหลักการจัดการมูลฝอยและพลาสติก • 15
3. การขับเคลื่อนแนวปฏิบัติ
การจัดการมูลฝอยและพลาสติกในพื้นที่เกาะลันตา • 21
4. บทสรุป • 47
5. ภาคผนวก:
แนวปฏิบัติการจัดการมูลฝอยและ
พลาสติกในประเทศไทย • 53

**1. รู้จักเกาะลันตา และสถานการณ์
มูลฝอยและพลาสติกเกาะลันตา**

รู้จักเกาะลันตา

เกาะลันตา เกาะขนาดกลาง ได้รับการยกย่องให้เป็น 1 ใน 6 เกาะที่นำเดินทางมาเที่ยวที่สุดของโลก ตั้งอยู่ตอนใต้ของจังหวัดกระบี่ มีพื้นที่กว่า 2 แสนไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 2 เกาะ และแผ่นดิน ได้แก่ เกาะลันตาน้อย เกาะลันตาใหญ่ และเกาะกลาง (ส่วนแผ่นดิน) ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง ได้แก่ ทต.เกาะลันตาใหญ่ ทต.ศาลาด่าน อบต.เกาะลันตาใหญ่ อบต.เกาะลันตาน้อย อบต.เกาะกลาง และ อบต.คลองยาง

อดีตพื้นที่เกาะลันตามีความหลากหลายทางสังคมและผู้อยู่อาศัยกลุ่มชาติพันธุ์ ไทยมุสลิม ไทยเชื้อสายจีน ไทยพุทธ ไทยใหม่ ชาวเลเผ่าอูลักลาไวจ ปัจจุบันมีประชากรกว่า 35,000 คน คริวเรือนกว่า 14,000 หลังคาเรือน ส่วนใหญ่เป็นชาวไทยมุสลิม ร้อยละ 90 มีอาชีพและรายได้จากธุรกิจท่องเที่ยวและงานบริการต่อเนื่อง ประมงพื้นบ้าน ประมงพาณิชย์ รับจ้างทั่วไป เกษตรสวนยาง มะพร้าว ปศุสัตว์ ฯลฯ มีสถานที่สำคัญ ๆ อาทิ สถาบันการศึกษา 25 แห่ง สถานพยาบาลของรัฐ 7 แห่ง โรงแรมจำนวน 206 แห่ง รวมจำนวนห้องพักกว่า 5,000 ห้อง

จากพื้นที่เกาะปิด สู่เกาะเปิด เกาะลันตา มีความสวยงามตามธรรมชาติ วิถี และวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม หาดทรายสวยงามและโดดเด่นแตกต่างกันไป เกาะลันตาจึงเป็นพื้นที่สำคัญทางทะเลและชายฝั่งตะวันตก ตามนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 10 ปี ต่อมาเมื่อประกาศให้เกาะลันตา เป็นอุทยานแห่งชาติ ในปี 2522 ยิ่งเพิ่มความโดดเด่นและสร้างชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศ นักท่องเที่ยวล้นหลาม กิจกรรมบริการและท่องเที่ยวเกี่ยวเนื่องขยายตัวและเพิ่มจำนวนมากขึ้น ปัจจุบันเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ยังคงเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวทั่วโลกทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปี 2566 พบมีจำนวนมากกว่า 1 ล้านคนต่อปี (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566)

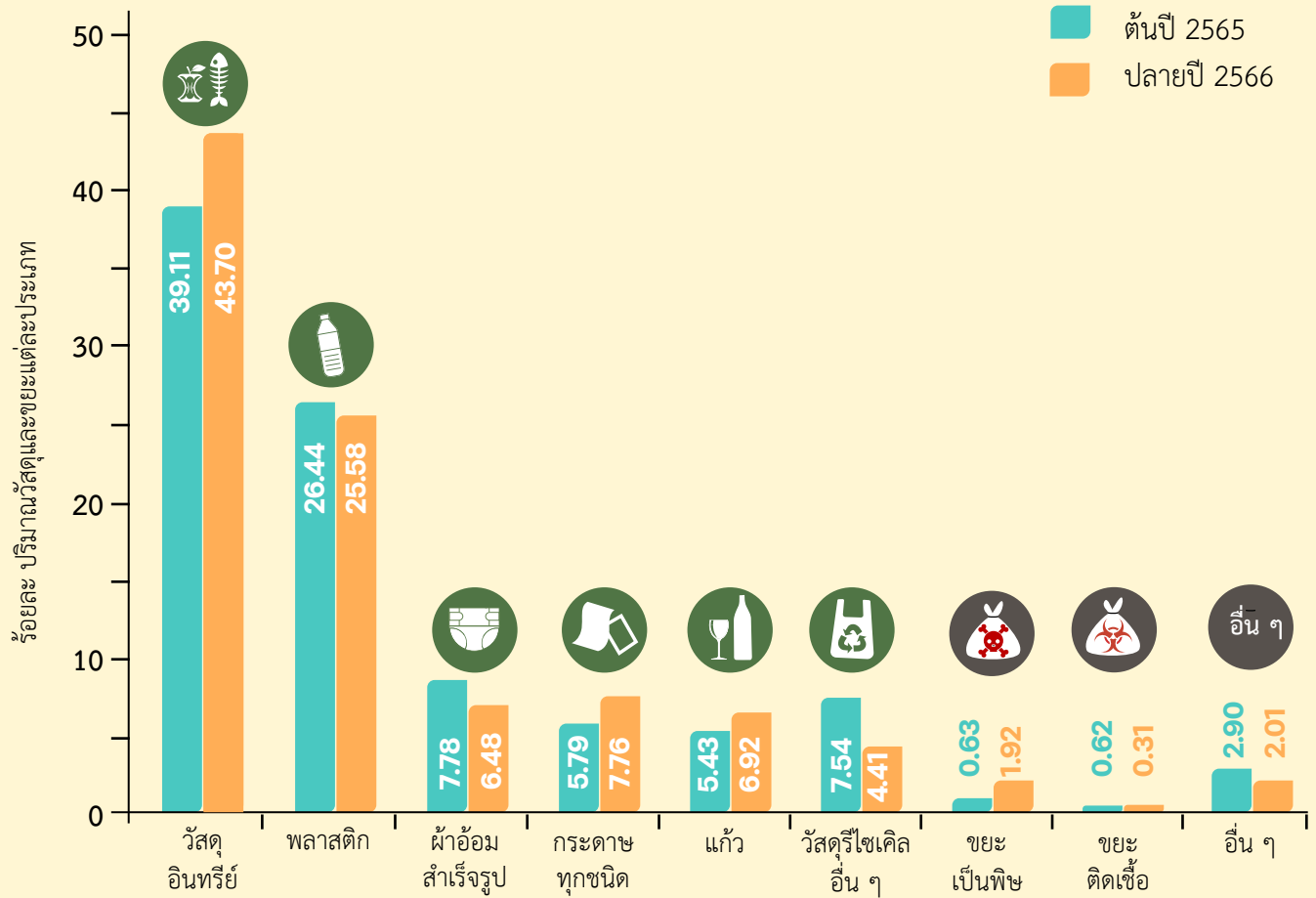
สถานการณ์มูลฝอย และพลาสติกเกาะลันตา

ปัญหามูลฝอยเกาะลันตา พบว่ามีปริมาณและแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องมาจากการผลิต การบริโภค การคัดแยก และการบริหารจัดการมูลฝอยที่ยังขาดประสิทธิภาพและเท่าทันสถานการณ์ปัญหาในปัจจุบัน โดยมูลฝอยชุมชนมีแหล่งกำเนิดที่เกิดขึ้นจำนวนมากในทุกๆ วัน ทั้งจากบ้านเรือนชุมชน ที่พัก ตลาดสด ร้านค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต หน่วยงาน สถานศึกษา สำนักงาน สถานที่ราชการ ศาสนสถาน โรงแรม รีสอร์ท สถานประกอบการเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว นำมาซึ่งปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นมากกว่า 40 ตันต่อวัน และแปรผันตามกิจกรรมการบริการตามฤดูกาลท่องเที่ยว

โดยมีองค์ประกอบมูลฝอยพบมากที่สุด เป็นเศษวัสดุอินทรีย์ รongลงมา ได้แก่ พลาสติก ผ้าอ้อมสำเร็จรูป กระดาษ แก้ว และวัสดุรีไซเคิลอื่น ๆ ในจำนวนนั้น เป็นเศษอาหารราว ร้อยละ 50 ซึ่งมีปริมาณผันแปรไปตามจำนวนนักท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวแต่ละช่วงอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ยังมีปริมาณมูลฝอยเก่าตกค้างสะสมในพื้นที่มากกว่า 45,000 ตัน ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมโดยรวม การบริหารจัดการ และภาระงบประมาณค่าใช้จ่ายของท้องถิ่น

เปรียบเทียบปริมาณมูลฝอย (แยกประเภท)

การบริหารจัดการมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เกาะลันตา มีรถบริการเก็บและขนจากชุมชนและสถานประกอบการในพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 แห่ง โดยเก็บค่าธรรมเนียมและรวบรวมไปเทกองที่หลุมฝังกลบในอัตรา 30-60 บาทต่อเดือน นอกจากนี้มีท้องถิ่น 1 แห่ง ที่ใช้ระบบชุมชนจัดการตนเอง โดยไม่มีหลุมฝังกลบและบริการเก็บขนไปกำจัด ใช้วิธีส่งเสริมการคัดแยก รวบรวม และนัดเวลาเข้ารับซื้อวัสดุรีไซเคิลจากชุมชนเป็นระยะ และพบการลักลอบทิ้งโดยทั่วไป

ทั้งนี้ การเทกองของท้องถิ่นต่าง ๆ ยังพบว่าไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ อีกทั้งหลุมฝังกลบที่มีอยู่ส่วนใหญ่ไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะรองรับมูลฝอยได้ในระยะยาว จึงเป็นวิกฤติและปัญหาการจัดการจัดหาสถานที่กำจัดมูลฝอยใหม่ทดแทนหลุมเดิมที่ใกล้เต็ม นอกจากนี้ การจัดหาสถานที่กำจัดมูลฝอยแห่งใหม่และมีความเหมาะสมจึงเป็นไปได้ยาก เพราะพื้นที่มีอยู่อย่างจำกัดและยังต้องใช้งบประมาณลงทุนสูง เกินศักยภาพของท้องถิ่นขนาดเล็ก

ส่วนทางออกของการแก้ไขปัญหาการจัดการปลายทางไปกำจัดยังโรงไฟฟ้าขยะชุมชน ของเทศบาลเมืองกระบี่นั้น ก็ยังมีความเป็นไปได้ยากด้านความคุ้มค่า ใช้จ่ายสำหรับขนส่งไปกำจัด ด้วยสภาพเป็นพื้นที่เกาะและมีระยะทางการขนส่งไปกำจัดค่อนข้างไกล จึงจำเป็นต้องพัฒนาความร่วมมือในการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลมูลฝอยในภาพรวมของจังหวัดด้วย

2. แนวคิดและหลักการจัดการ มูลฝอยและพลาสติกเกาะลันตา

แนวคิดและหลักการจัดการ มูลฝอยและพลาสติก เกาะลันตา

การขับเคลื่อนความร่วมมือในการบริหารจัดการด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการจัดการที่ต้นทางเพื่อลดปริมาณขยะที่ระบบกำจัดปลายทาง โดยการริเริ่มแนวปฏิบัติให้เกิดการจัดการที่ต้นทาง ลดปริมาณขยะ เพิ่มมูลค่าและคุณค่าของวัสดุเหลือใช้ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เกิดแนวปฏิบัติที่ดีในระบบห่วงโซ่การจัดการมูลฝอย ผู้การเป็นสังคมนักเรียนต่างไปพร้อม ๆ กับการดำเนินการพัฒนาความร่วมมือกับทุกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) การจัดการมูลฝอยและพลาสติกด้วยแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่เกาะของประเทศ กรณีศึกษาพื้นที่เกาะลันตาให้เกิดผลปฏิบัติเป็นรูปธรรมร่วมกัน

การดำเนินกระบวนการพัฒนาความร่วมมือ ได้นำแนวคิดและหลักการมาปรับและประยุกต์ใช้ให้เกิดการสนับสนุนและพัฒนาความร่วมมือในการบริหารจัดการมูลฝอยและพลาสติกให้เกิดรูปแบบการจัดการที่หลากหลายและสอดคล้องกับบริบทและสภาพปัญหาของพื้นที่เกาะลันตา ดังนี้

- **หลักการจัดการมูลฝอย 4R+1D** โดยยึดหลักการจัดการมูลฝอย โดยมองหาวัสดุที่ยังใช้ประโยชน์ได้ วัสดุรีไซเคิล วัสดุเชื้อเพลิง วัสดุอินทรีย์ โดยเริ่มจากลดการเกิด (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และนำมาแปรรูป (Recycle) ให้ได้มากที่สุด และเหลือนำเข้ากระบวนการแปลงเป็นพลังงาน (Recover) และที่เหลือนำไปฝังกลบ (Disposal) ให้น้อยที่สุด หรือเท่าที่จำเป็น และกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

- **แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน** การจัดการวัสดุจากมูลฝอยและพลาสติก เพิ่มคุณค่าและมูลค่าของเศษวัสดุ โดยการจัดการ Make-Use-Repair - Recycle ใช้ทรัพยากรให้ได้ยาวนานมากขึ้น เกิดการหมุนเวียนนำกลับมาและใช้ประโยชน์ใหม่ ลดการเกิดของเสีย และช่วยรักษาสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น

หลักความร่วมมือ 4P

Public

Private

People

Partnership

- **หลักความร่วมมือ 4P รัฐ-เอกชน-ประชาชน (Public-Private-People-Partnership)** มุ่งพัฒนากลไกสร้างความร่วมมือและบทบาทการทำงานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ อำเภอเกาะลันตา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการธุรกิจและเกี่ยวเนื่อง การท่องเที่ยว สถานศึกษา ภาคประชาสังคมและชุมชน ให้เกิดการสนับสนุนและส่งเสริม ในระบบห่วงโซ่การจัดการ ได้แก่ การคัดแยก รวบรวม ขนส่ง ใช้ประโยชน์ และกำจัด ซึ่งจะเป็นกระบวนการช่วยเพิ่มคุณค่าในการตัดสินใจ วางแผน สร้างความเข้าใจ ลดข้อขัดแย้งในการทำงาน สร้างความสัมพันธ์เชิงบวก โดยมีเป้าหมายเดียวกัน เพื่อลดปริมาณขยะกำจัดยังหลุมฝังกลบ สร้างคุณค่าเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ

3. การขับเคลื่อนแนวปฏิบัติ การจัดการมูลฝอยและพลาสติก ในพื้นที่เกาะลันตา

การขับเคลื่อนแนวปฏิบัติ การจัดการมูลฝอยและพลาสติก เกาะลันตา

การบริหารจัดการมูลฝอยและพลาสติก ด้วยแนวคิดเศรษฐกิจ
หมุนเวียนให้เกิดการปฏิบัติดีในการจัดการที่หลากหลาย
ในพื้นที่เกาะลันตา มีเป้าหมายเพื่อช่วยแก้ปัญหาของพื้นที่
และลดปริมาณขยะกำจัดยังหลุมฝังกลบ หมุนเวียนใช้ประโยชน์
ทรัพยากรและวัสดุใช้แล้วให้คุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
โดยยึดหลักการจัดการมูลฝอย แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน
และหลักความร่วมมือ 4P รัฐ-เอกชน-ประชาชน ซึ่งสามารถ
นำไปปรับประยุกต์ใช้และขยายผลการปฏิบัติในพื้นที่อื่น ๆ
ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของพื้นที่ ตลอดจน
การเพิ่มบทบาทความร่วมมือของภาคีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามา
สนับสนุนงานร่วมกันด้วย

Value Chain

แนวปฏิบัติและกลไกความร่วมมือ

สนับสนุน

กลไกชุมชน

- ริเริ่ม
- เรียนรู้
- ขยายผล

แนวปฏิบัติ

- ลด
- คัดแยก
- ใช้ประโยชน์
- รวบรวม

ความร่วมมือ

- ความร่วมมือทั้งภายในและภายนอก

ปฏิบัติ

ต้นทาง

- อปท.
- ชุมชน
- โรงเรียน
- ผู้ประกอบการ

กลางทาง

- อปท.
- รพ.สต.
- ซาเล้ง

ปลายทาง

- อปท.
- อบจ.
- ร้านรับซื้อของเก่า

ได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างเต็มที่

ได้ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

ใช้ประโยชน์ได้ วัสดุ

บริจาคหรือขาย

รีไซเคิล

เผาเป็นพลังงาน

อินทรีย์

ทำปุ๋ย/เลี้ยงสัตว์

มูลฝอย

Reduce

Reuse

Recycle

Recover

ต้องกำจัด ขยะ

ขยะที่ไม่ได้

อปท.

หลุมฝังกลบ

ขยะเป็นพิษ

อบจ.

โรงงานกำจัดสารพิษ

ขยะติดเชื้อ

รพ.สต.

เตาเผาขยะติดเชื้อ

Circular Economy

ใช้ผลิตภัณฑ์เต็มวงจรชีวิต

ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า

หมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่

การจัดการมูลฝอยและพลาสติกด้วยแนวคิดเศรษฐกิจ
หมุนเวียนในพื้นที่เกาะของประเทศ กรณีศึกษาพื้นที่เกาะลันตา
ได้รับความร่วมมือจากภาคีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ของอำเภอ
เกาะลันตา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน โรงเรียน
ผู้ประกอบการท่องเที่ยว โรงพยาบาล ภาคประชาสังคม และ
หน่วยงานความร่วมมือต่าง ๆ และการมีส่วนร่วม ส่งผลให้
การดำเนินงานพัฒนาความร่วมมือในห่วงโซ่คุณค่าการจัดการ
มูลฝอยและพลาสติกในพื้นที่เกาะลันตา เกิดผลปฏิบัติที่เป็น
รูปธรรมร่วมกัน

9 แนวปฏิบัติ และการปรับใช้

CE บริหารจัดการมูลฝอย

9 แนวปฏิบัติดีและการปรับใช้ CE บริหารจัดการมูลฝอย

การจัดทำฐานข้อมูล
ปริมาณองค์ประกอบ
ขยะมูลฝอยพื้นที่

การสื่อสาร
สร้างการรับรู้และความตระหนัก

การหมุนเวียนใช้ประโยชน์
เพิ่มคุณค่าและมูลค่า
จากพลาสติกในโรงเรียน
และชุมชน

“ชุมชนท้องถิ่น
ไร้ถัง ไร้ถัง ไร้หลุม”
มุ่งการจัดการลดมูลฝอย
ที่ต้นทาง

การรณรงค์คัดแยกมูลฝอย
Waste station

การจับคู่ผู้ประกอบการที่พัก
ร้านอาหาร ใช้ประโยชน์
เศษอาหาร (Food Waste)

การส่งเสริมบทบาท
ผู้ประกอบการรับซื้อของเก่า

การรณรงค์ส่งเสริมการเก็บ
ขยะชายหาดให้เป็นระบบและวิถีที่ดี

“โรงพยาบาลไร้ถัง ไร้ถัง”
มุ่งการจัดการตนเอง

การจัดทำฐานข้อมูลองค์ประกอบมูลฝอยของพื้นที่

- มีความสำคัญต่อการจัดการและวางแผนบริหารจัดการต้นทาง กลางทาง และปลายทางที่เหมาะสม รวมถึงการออกแบบและริเริ่มแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมและการปฏิบัติให้เกิดผลรูปธรรม

ข้อมูลองค์ประกอบมูลฝอยชุมชน สถานการณ์ และสภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยของพื้นที่ ปริมาณและสัดส่วนขององค์ประกอบ แห่่งกำเนิดมูลฝอย มีความสำคัญและเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญต่อการบริหารจัดการ และพัฒนาระบบการจัดการ การกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องในการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ ตลอดจนการมีฐานข้อมูลเปรียบเทียบกับเป้าหมายและผลที่เกิดขึ้น และวางแผนการจัดการทั้งระบบให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลการขับเคลื่อนกิจกรรมในพื้นที่เกาะลันตา จึงเริ่มต้นด้วยการศึกษาและสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นฐานการพัฒนาของพื้นที่ต่อไป

แนวปฏิบัติ

- ร่วมกับผู้นำและผู้แทนหน่วยงานจากภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ ดำเนินการศึกษาสำรวจ รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล ปริมาณ และมูลค่าพลาสติกตามประเภทต่าง ๆ และมูลค่าพลาสติกรีไซเคิล รวมถึงการประเมินสัดส่วนการรีไซเคิลในพื้นที่เกาะลันตา เพื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ช่วงต่าง ๆ
- นำเสนอเป็นฐานข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการมูลฝอยและพลาสติกร่วมกับภาคีต่าง ๆ ให้ได้รับทราบ รับข้อคิดเห็น และนำมาพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการระดับพื้นที่ที่เหมาะสมต่อไป
- ส่งเคราะห์องค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารจัดการมูลฝอยและพลาสติกที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหาในพื้นที่
- วางแผนข้อมูลเชื่อมโยงสู่การออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมและคัดเลือกแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการแก้ปัญหาพื้นที่และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง
- ควรปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาเพื่อเป็นฐานข้อมูลและพร้อมใช้ให้เท่าทันกับสถานการณ์

การส่งเสริมและสนับสนุนศูนย์ Lanta Plas Center ศูนย์ 1: ลันตาราช และศูนย์ 2: ต้นก้าง

- สนับสนุนและส่งเสริมบทบาทโรงเรียนและชุมชนให้เป็นฐานในการจัดการและลดปริมาณมูลฝอย และริเริ่มแนวปฏิบัติดี นำวัสดุมาแปรรูปเป็นของใหม่ เช่น กระจาดต้นไม้ ของที่ระลึก สร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการอัพไซคลิ่ง (Upcycling) ฝาพลาสติกเบอร์ 2, 5 เกิดความร่วมมือระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการคัดแยก รวบรวม และส่งต่อศูนย์ฯ ให้เกิดการหมุนเวียนใช้ประโยชน์ เพิ่มคุณค่าและมูลค่าจากพลาสติกในพื้นที่

การหมุนวน หมุนเวียน เพื่อใช้ทรัพยากรให้ได้นานมากขึ้น ด้วยการจัดการ Make-Use-Repair-Recycle โดยมุ่งการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดการเกิดของเสียและช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ด้วยรูปแบบการจัดการที่หลากหลาย อาทิ การคัดแยกวัสดุมาใช้ใหม่ ขายหรือบริจาค เข้ากระบวนการเป็นพลังงาน เป็นอาหารสัตว์ ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร นำมาหมักทำปุ๋ย หรือแปรสภาพให้เป็นวัตถุดิบก่อสร้างปรับปรุงพื้นที่ เป็นต้น

แนวปฏิบัติ

- ร่วมกับผู้นำและผู้แทนหน่วยงานในพื้นที่ สำรวจประเภทวัสดุและคัดเลือกลำนำมาหมุนเวียนใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมกับเทคโนโลยีและความคุ้มค่าในการจัดการระยะยาว
- กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวัสดุที่ต้องการใช้ให้ชัดเจน เช่น ฝาพลาสติกต้องสะอาด สี ขนาด ชนิด ประเภท เป็นต้น เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการทำความสะดวกหรือคัดแยกเพิ่มเติมก่อนนำไปใช้ประโยชน์
- ประสานและสื่อสารกับชุมชน ท้องถิ่น รัฐ ผู้ประกอบการช่วยกันคัดแยก และมีข้อตกลงกับผู้เกี่ยวข้องในการรวบรวม และนำส่งต่อเพื่อเข้าสู่กระบวนการขึ้นรูปเป็นวัสดุใช้ประโยชน์ใหม่
- ให้ความรู้แก่ประชาชน ชุมชน หน่วยงาน กลุ่มผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวถึงประโยชน์และผลกระทบ หากไม่คัดแยกวัสดุ รวมถึงวิธีการคัดแยกอย่างถูกต้อง ตั้งแต่ต้นทางเพื่อใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมต่อไป
- เก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณการลดผลกระทบและการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ สรุปลงเป็นมูลค่าและคุณค่าคืนให้ผู้เกี่ยวข้องให้เกิดการรับรู้ร่วมกันต่อไป
- ติดตามผลกระทบจากการหมุนเวียนใช้ประโยชน์เป็นระยะและปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและความต้องการใช้ประโยชน์

“ชุมชน ท้องถิ่น ไร้อุง ไร้อัง ไร้หลุม” การจัดการและลดมูลฝอยที่ต้นทาง

- ริเริ่มด้วยการบริหารจัดการมูลฝอยอย่างมีส่วนร่วมเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เพื่อให้ครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น โรงเรียน และหน่วยงาน ช่วยกันลดปริมาณมูลฝอยกำจัดยังหลุมฝังกลบ เพื่อก้าวสู่อำเภอเกาะลันตาไร้อุง ไร้อัง และ Green Lanta อย่างยั่งยืน

แนวคิด “ไร้อุง ไร้อัง ไร้หลุม” ถูกนำมาปรับและประยุกต์ใช้สำหรับครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น โรงเรียน และหน่วยงานในพื้นที่อำเภอเกาะลันตาในการจัดการมูลฝอยที่ต้นทางด้วยการจัดการตนเอง เพื่อลดปริมาณขยะกำจัดยังหลุมฝังกลบ จนทำให้ถึงขยะสาธารณะไม่มีความจำเป็น ตลอดจนการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชนในการรองรับปัญหาไม่มีที่ทิ้งในอนาคตของเกาะลันตา ด้วยการคัดแยกวัสดุที่ใช้ประโยชน์ได้ เพื่อรวบรวมและส่งต่อการใช้ประโยชน์ไปยังผู้เกี่ยวข้อง และการจัดการขยะ (ใช้ไม่ได้ เป็นพิษ ติดเชื้อ) และกำจัดให้ถูกต้องตามเทคโนโลยีต่อไป

แนวปฏิบัติ

- ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น โรงเรียน และหน่วยงาน ในปัจจุบัน ว่ามีการจัดการมูลฝอยอย่างไร อาทิ ปริมาณมูลฝอยที่ต้นต่อวันเฉลี่ย กี่กิโลกรัมต่อคนต่อวัน มีจำนวนถังขยะสาธารณะกี่ถัง จัดวางที่จุด ที่ไหนบ้าง คิดเป็นร้อยละอัตราส่วน 1 ถังต่อกี่คน/กี่ครัวเรือน ค่าใช้จ่ายในการจัดการมูลฝอย แต่ละปี สถานที่หรือเทคโนโลยีที่ใช้ในการกำจัดคืออะไร
- ผู้นำ/ผู้บริหารชุมชน ท้องถิ่น โรงเรียน และหน่วยงาน ร่วมวางแผนและกำหนด เป้าหมาย การจัดการมูลฝอยที่ต้นทางด้วยการจัดการตนเองเพื่อลดปริมาณมูลฝอย ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมและร่วมมือกันจัดการมูลฝอยไปด้วยกัน
- จัดกระบวนการบริหารจัดการจัดการเพื่อลดปริมาณมูลฝอย เสริมความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการมูลฝอย วิธีการกำจัดที่ถูกต้อง (ขยะใช้ไม่ได้นำไปฝังกลบ ขยะเป็นพิษ ส่งกำจัดโรงงานกำจัดสารพิษ ขยะติดเชื้อส่งเตาเผาขยะติดเชื้อ) และวัสดุสิ่งที่สามารถ นำมาใช้ประโยชน์ได้ โดยการเก็บใช้เอง บริจาคหรือขายให้คนอื่นไปใช้ต่อ การสาด การจัดการถุงและเศษพลาสติก การจัดการเศษอาหาร การจัดการวัสดุอินทรีย์ อื่น ๆ การจัดการมูลฝอยงานเทศกาล การจัดการขยะพิษในครัวเรือน การจัดการ ขยะติดเชื้อชุมชน เป็นต้น
- กำหนดความร่วมมือและรับผิดชอบดำเนินการปฏิบัติในชุมชน ท้องถิ่น โรงเรียน และหน่วยงาน ให้บรรลุตามเป้าหมายการลดที่ตั้งไว้ ติดตามผล และรายงานผล ทราบร่วมกันเป็นระยะ

“โรงพยาบาล ไร้ถุง ไร้ถัง” มุ่งการจัดการตนเอง

ริเริ่มขึ้นจากปัญหาการจัดการมูลฝอยของโรงพยาบาล ด้วยการตั้งเป้าหมายแบบไร้ถัง บริหารจัดการตนเองจากบุคลากรของโรงพยาบาล และญาติของผู้ป่วย ปฏิบัติให้เกิดเป็นวิถีสร้างวัฒนธรรมที่ดีการจัดการและพึ่งตนเอง

โรงพยาบาลอำเภอเกาะลันตา ถือเป็นอีกหน่วยบริการด้านสาธารณสุขที่มีความสำคัญของประชาชนในพื้นที่และถือเป็นอีกแหล่งกำเนิดมูลฝอยและขยะ รวมถึงมีผลต่อการบริหารจัดการมูลฝอยของท้องถิ่นในเขตรับผิดชอบแนวคิด “โรงพยาบาล ไร้ถุง ไร้ถัง” ถูกนำมาประยุกต์ใช้ขับเคลื่อนเพื่อแก้ปัญหาการจัดการมูลฝอยที่ต้นทางภายในโรงพยาบาลเพื่อลดปริมาณขยะ ลดภาระของท้องถิ่น ในรูปแบบ Waste Station ด้วยการคัดแยกวัสดุที่ใช้ประโยชน์ได้เพื่อรวบรวมและส่งต่อใช้ประโยชน์ไปยังผู้เกี่ยวข้อง และการจัดการขยะ (ใช้ไม่ได้ เป็นพิษ ติดเชื้อ) กำจัดให้ถูกต้องตามเทคโนโลยีต่อไป

แนวปฏิบัติ

- ศึกษาข้อมูลปริมาณและองค์ประกอบมูลฝอยของโรงพยาบาล รวมถึงระบบการจัดการมูลฝอย จำนวนบุคลากร ที่ทำงาน สมาชิกครอบครัวที่พักอาศัยอยู่รวมเท่าใด รวมถึงประเมินจำนวนญาติของผู้ป่วยในแต่ละวัน
- จัดกระบวนการสาธิตการจัดการเพื่อลดปริมาณมูลฝอย ด้วยการให้ความรู้ความเข้าใจในการจัดการ วิธีการกำจัดและวัสดุที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ โดยการเก็บใช้เอง มอบ หรือขายให้คนอื่นไปใช้ต่อ การสาธิตการจัดการถุงและเศษพลาสติก การจัดการเศษอาหาร การจัดการวัสดุอินทรีย์อื่น ๆ การจัดการมูลฝอยงานเทศกาล เป็นต้น
- ออบแบบและจัดทำแผนผังโรงพยาบาล วางจุดที่คาดว่าจะจะเป็นจุดจัดการ หรือจัดเก็บวัสดุ/ขยะ รวมถึงวางแผนในอนาคตถ้าหากมีโรงอาหารเพิ่ม ผู้จำหน่ายจะต้องรับผิดชอบจัดการมูลฝอยด้วย
- ขอความร่วมมือญาติให้นำกลับไปจัดการบางส่วนที่บ้าน โดยการให้ความรู้การกำจัดที่ถูกต้องด้วย (อาจแนะนำคนป่วยและญาติ ณ จุดบริการด้วยป้ายประชาสัมพันธ์ หรือในระยะแรก ๆ อาจต้องมีเจ้าหน้าที่ช่วยประชาสัมพันธ์ ณ จุดจอดรถ)
- จัดตั้งจุดจัดการมูลฝอยในโรงพยาบาลตามจุดที่เห็นว่าสะดวกแก่ผู้รับบริการและมีความเหมาะสม พร้อมมีเจ้าหน้าที่แนะนำวิธีการจัดการมูลฝอยในช่วงแรกเช่นกัน
- กำหนดให้มีการติดตามผลและรายงานผลให้ทราบร่วมกันเป็นระยะ เพื่อปรับปรุงแนวปฏิบัติให้เกิดความเหมาะสม

การรณรงค์คัดแยกมูลฝอยในงาน ด้วย Waste station

.....

อำเภอเกาะลันตาและภาคีความร่วมมือ ได้ริเริ่มให้มีรูปแบบการคัดแยก และรวบรวมมูลฝอยในงานเทศกาลสำคัญต่าง ๆ โดยให้นักท่องเที่ยว ประชาชน ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันตระหนัก เข้าใจในประเภทของมูลฝอย ช่วยกันคัดแยกอย่างจริงจัง ส่งต่อการจัดการปลายทางที่มีประสิทธิภาพ อันจะช่วยลดปริมาณขยะกำจัดยังหลุมฝังกลบเหลือน้อยที่สุด

การจัดงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ มักจะมีผู้คนมารวมตัวกันเป็นจำนวนมาก และเกิดการบริโภคและอุปโภคตามมา การจัดให้มี Waste station ถือเป็นรูปแบบของการจัดจุดจัดการมูลฝอยในพื้นที่งาน เพื่อให้มีภาชนะรองรับวัสดุแยกตามวัสดุที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยไม่ทิ้งปะปนกัน แยก/ถึง/ถุง แต่ละประเภท เพื่อความสะดวกในการรวบรวมและนำไปจัดการแต่ละประเภทและง่ายต่อการรวบรวมข้อมูลปริมาณที่เกิดขึ้นและนำมาวางแผนการบริหารจัดการได้ด้วย

แนวปฏิบัติ

- ประเมินรูปแบบการจัดงาน เพื่อพิจารณาประเภทวัสดุและขยะที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในงาน นำข้อมูลมาออกแบบ Waste station ที่มีขนาดที่เหมาะสมในการรวบรวมและจัดการ กำหนดจุดวางในบริเวณงานให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยกับภาพรวมงาน
- จัดทำป้าย ภาพสื่อสารที่ชัดเจน พร้อมมีการประชาสัมพันธ์ แนะนำ เชิญชวนให้กับผู้ร่วมงานทราบก่อนและระหว่างดำเนินการเป็นระยะ
- จัดให้มีอาสาสมัครประจำจุด Waste station เพื่อคอยให้คำแนะนำและสื่อสารการคัดแยกจุดที่ถูกต้อง
- รวบรวมนำไปจัดการและส่งต่อการใช้ประโยชน์จากวัสดุแต่ละประเภทที่เกิดขึ้น พร้อมรวบรวมข้อมูลปริมาณที่เกิดขึ้นรายวัน
- คำนวณวัสดุและขยะภาพรวมเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม สะท้อนข้อมูลการจัดการที่ได้ ทั้งมูลค่าและคุณค่าทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของพื้นที่ให้เกิดการรับรู้ในวงกว้าง
- อาจมีคณะทำงานเฉพาะเพื่อดูภาพรวมและประเมินสถานการณ์ปัญหาและอุปสรรครายการกิจกรรมและรายวัน เพื่อปรับปรุงและวางแผนจัดการให้เกิดความเหมาะสมและประสิทธิภาพในครั้งต่อไป

การจับคู่ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเศษอาหาร

..... การส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการเศษอาหารที่เกาะลันตา ได้ริเริ่มให้เกิดการหมุนเวียนและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดการเกิดของเสีย ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

ปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นกว่า 40 ตันต่อวัน ในจำนวนนั้นเป็นเศษอาหารราวร้อยละ 50 ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและภาระค่าใช้จ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 แห่ง จึงนำไปสู่การริเริ่มแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาเศษอาหารและวัสดุอินทรีย์ ซึ่งมีแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจำนวนมากเป็นประจำ ได้แก่ ร้านอาหาร ผู้ประกอบการที่พัก ตลาดสด คริวเรือน โดยนำหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนมาปรับใช้ เริ่มด้วยการจับคู่การใช้ประโยชน์หมุนเวียนร่วมกัน ระหว่างผู้ประกอบการร้านอาหาร โรงแรม ส่งเสริมให้เกิดการคัดแยก รวบรวมไปเป็นอาหารให้สัตว์ลดต้นทุนปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ดและไก่ โดยมีข้อตกลงและกำหนดการปฏิบัติระหว่างกัน

แนวปฏิบัติ

- ผู้ประกอบการโรงแรม/ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้า ช่วยคัดแยกและเน้นเศษอาหาร ผัก ผลไม้ล้าวัน ไม่มีไม้จิ้มฟัน เศษพลาสติก กระดาษทิชชูเจือปนเพื่อลดอันตราย ต่อเปิด ไก่ และสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ
- รวบรวมใส่ถังและจัดตั้งวางไว้ให้มิดชิด ปลอดภัยจากลิงและสุนัขจรบกวณคัยเขี่ย รื้อ และพังถัง
- กำหนดเวลาเพื่อนัดหมายและความสะอาดร่วมกับเกษตรกรที่เดินทางเข้ามารับ เศษอาหาร
- จัดเก็บข้อมูลเศษอาหารรายวัน แสดงเป็นข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องเป็นประโยชน์ต่อ การวางแผนงานที่เกี่ยวข้องเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์
- ช่วยจัดเก็บเศษอาหาร และรวบรวมจากผู้ประกอบการ โดยมีพาหนะและภาชนะ เก็บขนที่เป็นระเบียบ เรียบร้อย ปิดให้มิดชิด ไม่ให้ร่วงหล่นเลอะเทอะระหว่างขนส่ง
- ปฏิบัติตามกำหนดที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการพิจารณาเส้นทางและเวลาที่เหมาะสม ในการนัดหมายเข้ารับแต่ละวัน

การส่งเสริมบทบาทผู้ประกอบการรับซื้อของเก่า

หนึ่งในการพัฒนาและยกระดับกลุ่มผู้ประกอบการร้านรับซื้อของเก่ารายย่อยรวมทั้งกลุ่มชาเล้งในพื้นที่ให้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการวัสดุรีไซเคิลให้เกิดจัดการที่เป็นระบบ ส่งเสริมความตระหนักบทบาทและความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายของอำเภอเกาะลันตาในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

พื้นที่เกาะลันตามีกลุ่มผู้ประกอบการร้านรับซื้อของเก่าและกลุ่มชาเล้งรายย่อยจำนวนหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการมูลฝอยของเกาะลันตามาอย่างยาวนาน ทำหน้าที่คัดแยก รวบรวม และเก็บขนวัสดุรีไซเคิล รวมทั้งพลาสติกจากต้นทางเข้าสู่วงจรการรีไซเคิล หมุนเวียนใช้ประโยชน์ และรวบรวมส่งต่อให้กับเอกชนเพื่อเพิ่มมูลค่าในระบบห่วงโซ่มายอย่างต่อเนื่อง และยังมีบทบาทมากขึ้นเมื่อพื้นที่อำเภอเกาะลันตามีวิกฤติเรื่องการบริหารจัดการมูลฝอยเก่าและใหม่ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โครงการฯ โดยสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยจึงได้ริเริ่มร่วมกับภาคีก่อตั้งและจดทะเบียนเป็นชมรมอย่างเป็นทางการ เมื่อมิถุนายน 2566 พร้อมเปิดรับสมาชิกเป็นผู้อุปการะติมาจนถึงปัจจุบัน

แนวปฏิบัติ

- สำรวจข้อมูลกลุ่มชาเล้งและร้านรับซื้อของเก่าในพื้นที่ ปริมาณ และประเภทวัสดุรีไซเคิลต่าง ๆ ตลอดจนการขึ้นทะเบียนขออนุญาตตามกฎหมาย
- จัดประชุมรับฟังแนวทางการพัฒนาและสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มชาเล้งและร้านรับซื้อของเก่าร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- วางแผนงานร่วมกันและรวบรวมข้อมูลเพื่อขอจัดตั้งชมรมล้นตารีไซเคิลอย่างเป็นทางการกับอำเภอ
- ทหารือและผลักดันแนวทางการดำเนินกิจกรรมเพื่อเพิ่มบทบาทการทำงานร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่
- ประสานและสื่อสารการทำงานในช่องทางที่เหมาะสมและเป็นระยะ เพื่อกระตุ้นการทำงาน รับทราบความก้าวหน้า และกิจกรรม ให้เกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน
- สนับสนุนและช่วยเหลืองานบริการสังคมและพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวนโยบายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของอำเภอ เช่น กิจกรรมเก็บขยะชายหาด ปล่อยในงานเทศกาลต่าง ๆ

การส่งเสริมรณรงค์เก็บขยะชายหาดให้เป็นระบบและวิถี

รณรงค์และส่งเสริมการเก็บขยะทะเลและขยะชายหาดด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม อันเป็นการลดผลกระทบจากขยะที่จะมีผลต่อระบบนิเวศและทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง การร่วมพัฒนาความร่วมมือ รวมกลุ่มหาดเก็บมูลฝอยและสื่อสารต่อภาคส่วนต่าง ๆ ให้เกิดการปฏิบัติและวิถีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

เกาะลันตา ได้รับอิทธิพลจากมรสุมพัดผ่านปีละ 2 ครั้ง รวมถึงลมประจำถิ่นที่มีผลต่อปริมาณขยะทะเลที่เกยหาดต่าง ๆ ในแต่ละปีมาอย่างต่อเนื่องและเป็นปัญหาสะสมเพิ่มให้กับพื้นที่ มูลฝอยที่ถูกคลื่นและลมพัดพามา มูลฝอยที่ไม่ได้รับการจัดการและมูลฝอยจากแหล่งกำจัดไม่เหมาะสมจะลงสู่แม่น้ำคูคลอง และไหลออกสู่ทะเล ส่งผลกระทบต่อเกาะทั่วไป อำเภอเกาะลันตา สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวเกาะลันตา และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ได้ร่วมกันรณรงค์ ประสานการจัดเก็บขยะชายหาดต่างๆ ในภาพรวมเกาะให้เป็นแนวปฏิบัติที่ดีและเป็นวิถีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมร่วมกัน ในช่วง 2 เดือน (ก.ค. - ส.ค.) เพื่อรเปิดบ้านต้อนรับฤดูกาลท่องเที่ยวในปลายปี

แนวปฏิบัติ

- สำรวจพื้นที่หัดและประสานความร่วมมือกับภาคีหลักในแต่ละหัด/อ่าว กำหนดเป็นแผนงานและประสานความร่วมมือการสนับสนุนและระดมความร่วมมือหากพื้นที่หัดมีขนาดใหญ่และเกี่ยวข้องกับหลายส่วนงาน
- วางแผนกำหนดเจ้าภาพหลัก รอง ผู้รับผิดชอบ พร้อมกำหนดแผนหรือวันจัดกิจกรรมให้เกิดความเหมาะสมตามโอกาส พร้อมสื่อสารเชิญชวน และระดมจิตอาสา นักท่องเที่ยว ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมเป็นกำลังในการดำเนินกิจกรรม
- สื่อสารและรณรงค์ ให้ความรู้ความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์ วางแผนการทำงาน ประสานความร่วมมือในช่องทางที่เหมาะสมและหลากหลายให้เกิดการระดมช่วยเหลือกัน
- จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อมในการกระจายเก็บและรวบรวม และดำเนินการจัดเก็บตามหัดและกลุ่มหัดตามที่ได้กำหนดไว้ พร้อมหมุนเวียนให้เกิดการเก็บในปีต่อไป
- ติดตามและเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณและองค์ประกอบมูลฝอยเพื่อเป็นฐานข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสื่อสารให้เกิดการรับรู้ในระยะต่อไป

การสื่อสาร สร้างการรับรู้ และสร้างความตระหนัก

- การสื่อสารและการรับรู้มีความสำคัญและจำเป็นมาก เพราะการสื่อสารด้วยรูปแบบที่เหมาะสมจะมีส่วนช่วยให้เกิด Awareness หรือ การรับรู้ อันจะเป็นความทรงจำในเชิงบวกที่จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องเกิดการจดจำ และรับรู้ในระยะยาว รวมถึงความเชื่อมั่นและโอกาสสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินงานกิจกรรมและปฏิบัติให้เกิดผลร่วมกัน

สร้างการรับรู้ หรือ Awareness ในการจัดการมูลฝอยและพลาสติกหมุนเวียน ด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดแนวปฏิบัติ กรณีเกาะลันตา ได้กำหนดให้มีการสื่อสารอย่างง่ายด้วยข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และส่งเคราะห์ข้อมูลที่เกิดขึ้นด้านมูลค่าและคุณค่าในด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ตลอดจนเป็นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำส่งต่อในช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายเป็นระยะและต่อเนื่อง รวมถึงจัดทำเป็นฐานข้อมูลเพื่อสื่อสารในการประชุม ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการรับรู้ จดจำ และมั่นใจ รวมถึงการสื่อสารต่อให้เกิดการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมและปฏิบัติให้เกิดผลต่อการจัดการร่วมกันแก้ไขปัญหาให้เกิดผลปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมลดปริมาณขยะที่กำจัดยังหลุมฝังกลบ หมุนเวียนใช้ประโยชน์ สร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ

แนวปฏิบัติ

- ก่อนและหลังดำเนินกิจกรรม ควรมีการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อป้อนข้อมูลให้เกิดการสื่อสาร เช่น การทำคอนเทนต์เพื่อให้ข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ ซึ่งอาจเป็นภาพรวมกว้าง ๆ ด้วยรูปแบบง่าย กระชับ ดึงดูด น่าสนใจ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความตระหนักและการเรียนรู้ร่วมกัน
- แสวงหาและหรือสร้างช่องทางการสื่อสารที่เร็วและเข้าถึงง่าย
- ประเมินรูปแบบคอนเทนต์ที่สื่อสารว่ามีความเหมาะสม ยาก ง่ายต่อการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมาย และนำมาปรับปรุง และสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเป็นระยะ
- ร่วมมือกับหน่วยงานภาคี บุคคลที่มีบทบาทหลักในการสื่อสารในพื้นที่ รวมถึงผู้มีอิทธิพลด้านโซเชียลมีเดียในพื้นที่ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการสื่อสารให้เกิดการสื่อสารในวงกว้างต่อไป

4. บทสรุป

บทสรุป

9 แนวปฏิบัติดี การจัดการมูลฝอยและพลาสติกให้เกิดการหมุนวน เศรษฐกิจหมุนเวียน กรณีเกาะลันตา ส่งต่อการจัดการที่ยั่งยืน จากการขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับภาคีที่ผ่านมา เป็นอีกหนึ่งผลการสะท้อนตัวอย่างรูปแบบแนวปฏิบัติดี ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้และปฏิบัติจริงในพื้นที่อำเภอเกาะลันตา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน โรงเรียน ผู้ประกอบการท่องเที่ยว โรงพยาบาล ชมรมลันตารีไซเคิล ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และหน่วยงานความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก จนเกิดผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีต่อสถานการณ์การจัดการปัญหามูลฝอย และการจัดการสิ่งแวดล้อมของพื้นที่เกาะลันตา ลดปริมาณขยะที่หลุมฝังกลบ หมุนเวียนใช้ประโยชน์สร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ

การดำเนินงานแนวปฏิบัติดี เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Learning-by-doing) โดยได้ถูกออกแบบกิจกรรมและการปฏิบัติให้มีความหลากหลายและแตกต่างกันแต่มีความสอดคล้องและสนับสนุนต่อการแก้ปัญหาการจัดการมูลฝอยและสิ่งแวดล้อมโดยรวมของพื้นที่เกาะลันตายึดข้อมูลและสถานการณ์และสภาพปัญหาขยะมูลฝอยของพื้นที่ ปริมาณและสัดส่วนขององค์ประกอบมูลฝอยเป็นพื้นฐานสำหรับกำหนดกิจกรรมกับเป้าหมายการลดปริมาณมูลฝอยและพลาสติกที่ต้นทาง

พร้อมยึดหลักการและประยุกต์ใช้การจัดการมูลฝอย 4R+1D แนวคิดเศรษฐกิจ
หมุนเวียน และหลักความร่วมมือ 4P: รัฐ - เอกชน - ประชาชน ให้เกิดกลไก
การหนุนเสริมและสร้างความต่อเนื่องในระยะยาว และสามารถเป็นแบบอย่าง
ที่ดี สำหรับการสื่อสารและเผยแพร่ให้เกิดการขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไปได้

โดยสรุปปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมและสนับสนุน ให้เกิดกระบวนการและแนวปฏิบัติที่ดี ได้ดังนี้

- **การจัดทำฐานข้อมูลองค์ประกอบมูลฝอยของพื้นที่** เพราะมีความสำคัญต่อการจัดการและวางแผนบริหารจัดการ ต้นทาง กลางทาง และปลายทางที่เหมาะสม รวมถึงการออกแบบและริเริ่มแนวปฏิบัติที่ดีที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมและการปฏิบัติให้เกิดผล

- **ควรมุ่งส่งเสริมการจัดการต้นทาง** ตั้งแต่ครัวเรือน ตั้งจุดรวบรวมพลาสติก HDPE และ PP และจัดตั้ง Waste Station รวบรวมวัสดุคัดแยก ผ่านท้องถิ่น กลุ่มลันตารีไซเคิล นำไปหมุนวนใช้ประโยชน์เข้ากระบวนการรีไซเคิล Upcycling เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อใช้งานรอบสอง การจับคู่ใช้ประโยชน์เศษอาหารระหว่างเกษตรกรและผู้ประกอบการโรงแรม/ที่พัก ร้านอาหาร ลดปริมาณขยะที่หลุมฝังกลบ และต้องมีการสื่อสารและกระตุ้นเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างจริงจัง

- **เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการกลางทาง** ร่วมกับ อปท. กำหนดและทำข้อตกลงร่วมกัน เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจตรงกัน ทำงานไปในทิศทางปฏิบัติเดียวกัน อาทิ กำหนดเวลาและวันเก็บ วันทิ้ง จัดให้มีระบบรองรับการจัดการที่สอดคล้อง ติดตามและรวบรวมข้อมูลสำหรับวางแผนงานการปฏิบัติการที่เท่าทันกับสถานการณ์ของพื้นที่

- **สนับสนุนและพัฒนากลไกการจัดการปลายทาง** จัดตั้ง Lanta Plas Center สร้างการเรียนรู้และเพิ่มการหมุนเวียนใช้ประโยชน์ทรัพยากรให้มากขึ้น ลดปริมาณขยะยังหลุมฝังกลบ ร่วมสร้างคุณค่าเศรษฐกิจและวิถีสังคมคาร์บอนต่ำในพื้นที่เกาะลันตา

- **พัฒนาศักยภาพและกลไกชุมชน** ท้องถิ่น ผู้ประกอบการ สถานศึกษา พัฒนาศักยภาพ และกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดความตระหนักในการจัดการ คัดแยก รวบรวม เก็บขน และใช้ประโยชน์ การส่งต่อเพื่อกำจัดที่ถูกต้อง เพื่อลดปริมาณขยะ ทั้งผู้นำและผู้แทน ภาควิชาที่เกี่ยวข้อง เด็กและเยาวชน ระดมความร่วมมือ ประสาน สื่อสารความร่วมมือ กับภายนอกร่วมสนับสนุนในระบบห่วงโซ่การจัดการมูลฝอยให้เกิดการส่งต่อ การจัดการที่ต่อเนื่อง

- **สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน** โดยมีนายอำเภอ เป็นผู้นำหลักของพื้นที่ในการสร้างความร่วมมือ ประสานและขับเคลื่อนเชื่อมต่อ การจัดการกลางทางกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ประสานและเชื่อมต่อ การจัดการปลายทางที่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการมูลฝอยในระดับจังหวัด เพื่อส่งต่อการจัดการที่เป็นระบบในระยะต่อไป

ทั้งนี้ การดำเนินแนวปฏิบัติที่ดีข้างต้น อาจไม่ใช่เรื่องแปลกใหม่และยากในการดำเนินงาน จนเกินไป แต่ต้องมองเห็นปัญหาร่วมกันและเป็นเรื่องที่ต้องช่วยกันทำ ช่วยกันส่งต่อ เพื่อให้เกิดระบบการจัดการที่ต้นทาง กลางทาง และนำส่งไปใช้ประโยชน์ยังปลายทาง ได้อย่างเหมาะสม จึงส่งผลให้การจัดการมูลฝอยที่เกาะลันตาได้ค่อย ๆ ขยายวงกว้างขึ้น อีกทั้งได้รับการเสริมพลังจากหน่วยงานภายนอกซึ่งล้วนมุ่งหวังให้เกิดผลประโยชน์ ด้านสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน เกิดประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่ สอดคล้องกับ แผนนโยบายการลดมูลฝอยที่ต้นทางตามทิศทางของประเทศ ก็จะช่วยเสริมให้เกิด ความยั่งยืนในการบริหารจัดการต่อไป

Sixty used plastic caps
greenhouse gas emissions 0.05 kgCO₂e

LANTA
LANTA

Sixty used plastic caps
greenhouse gas emissions 0.05 kgCO₂e

LANTA
LANTA

ภาคผนวก

กรณีการเรียนรู้แนวทางปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยและพลาสติกในพื้นที่เกาะของประเทศไทย

การจัดการมูลฝอยและพลาสติกในระดับพื้นที่ของประเทศไทย ได้ริเริ่มและเกิดขึ้นมาแล้วระยะหนึ่ง เพื่อแก้ปัญหาขยะในพื้นที่เกาะต่างๆ ของประเทศ เพื่อลดผลกระทบต่อชุมชน การท่องเที่ยว และระบบนิเวศให้น้อยที่สุด โดยมีรูปแบบการจัดการและแนวปฏิบัติที่หลากหลาย อาทิ เกาะกลาง เขตคลองเตย เกาะพิทักษ์ จังหวัดชุมพร เกาะเหลา เกาะพยาม จังหวัดระนอง เกาะยาว จังหวัดพังงา เป็นต้น

การดำเนินงานการจัดการมูลฝอยและพลาสติกในระดับพื้นที่ เพื่อลดปริมาณมูลฝอยและพลาสติก สามารถดำเนินงานได้เอง ต้องมีความต่อเนื่อง โดยแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือในพื้นที่หรือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งการเข้ามาให้การสนับสนุนจากองค์กรภายนอก ด้วยรูปแบบผสมผสานหรือมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยจัดการอย่างเหมาะสมด้วย

- **เกาะพิทักษ์ ต้นแบบ GREEN ISLAND** เกาะพิทักษ์ เป็นเกาะเล็ก ๆ ตั้งอยู่ หมู่ 14 ตำบลบางน้ำจืด อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร มีปัญหาการจัดการมูลฝอยบนเกาะ ซึ่งมูลฝอยกว่าร้อยละ 95 มาจากภายนอกหรือจากการท่องเที่ยว เกาะพิทักษ์ จึงชุกการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยมีการกำหนดระเบียบขึ้นบังคับใช้กับนักท่องเที่ยวและชุมชน เช่น ห้ามนำถุงพลาสติกขึ้นบนเกาะเด็ดขาด หากมีใครนำขึ้นมาจะถูกปรับ 100 บาท พร้อมส่งเสริมให้ชาวประมงพื้นบ้านผลิตถุงผ้าใช้บนเกาะ รวมทั้งรณรงค์ให้ชุมชนเห็นมูลค่าของมูลฝอยและเกิดการแบ่งกันเก็บมูลฝอย ขายสร้างรายได้ ตั้งกลุ่มคนรุ่นใหม่ตั้งกลุ่มเด็กและเยาวชนอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อร่วมแรงร่วมใจกันเก็บขยะทะเลด้วย

- **เกาะยาวใหญ่ กับแนวทางการจัดการปัญหามูลฝอยอย่างยั่งยืน** เกาะยาวใหญ่ เป็นเกาะที่ตั้งอยู่กลางทะเลอันดามัน ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดพังงาและเป็นอีกหนึ่งเกาะที่เผชิญกับปัญหามูลฝอยและการจัดการมูลฝอยในชุมชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ มูลนิธิโคคา-โคลา และองค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (IUCN) จึงได้ร่วมมือกันส่งเสริมปฏิบัติการภาคประชาชนสู่การปรับเปลี่ยนเชิงนโยบาย ตั้งแต่ปี 2561 เป็นต้นมา โดยส่งเสริมการจัดการมูลฝอยเชิงบูรณาการบนเกาะยาวใหญ่ที่เกิดจากความต้องการของคนในชุมชนตำบลเกาะยาวใหญ่ ให้เกิดการเสริมสร้างความเข้าใจและปรับเปลี่ยนทัศนคติซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมระดับบุคคล และผลักดันไปสู่การจัดทำนโยบายการจัดการมูลฝอยบนเกาะร่วมกัน โดยการคัดแยกที่ต้นทาง รวบรวมพลาสติก เป็นต้น

- **เกาะเหลา-เกาะพยาม จังหวัดระนอง** ชุมชนชาวประมงพื้นบ้านทั้งคนไทยและชาวมอแกน มีแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่รอบชุมชนที่กำลังเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน ร่วมกันริเริ่มการจัดการมูลฝอยของชุมชนร่วมกับภาคเอกชนและมูลนิธิฯ ต่าง ๆ ที่ต้องการเข้าไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวมอแกนให้มีสุขภาวะที่ถูกสุขลักษณะ โดยส่งเสริมการคัดแยกมูลฝอยจากครัวเรือนซึ่งเป็นวัสดุที่รีไซเคิลได้แล้วรวบรวมให้มูลนิธิฯ นำไปขายให้เพื่อนำเงินส่วนหนึ่งมาพัฒนาชุมชน อวนที่ชำรุดจากการใช้งาน จะนำมาขายเป็นอวนเก่า ส่วนมูลฝอยลอยน้ำจากชายฝั่งเมืองระนองจะมีจิตอาสาทำการเก็บขยะชายหาดทุก 2 อาทิตย์ในช่วงหน้าแล้งและในช่วงหน้ามรสุมจะเก็บเดือนละครั้ง

- **ชุมชนเกาะกลาง เขตคลองเตย ชุมชนต้นแบบการจัดการมูลฝอยครบวงจร** ชุมชนเกาะกลาง เป็นชุมชนเก่าแก่อายุกว่า 100 ปี ในเขตคลองเตย มีประชากรอาศัยอยู่ประมาณ 270 คนใน 58 หลังคาเรือน บนเนื้อที่เกาะประมาณ 3 ไร่ กลางคลองพระโขนง ปัจจุบันเป็นตัวอย่างเป็นำร่องของชุมชนจัดการตนเอง สร้างอาชีพในครัวเรือน ผลิตสินค้าใช้เองบนเกาะลดรายจ่าย และให้ความสนใจในการรักษาสิ่งแวดล้อม เน้นการจัดการตนเองและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม เริ่มจากลดการสร้างขยะในชุมชนและนำวัสดุเหลือทิ้งมาใช้ใหม่ นำเศษอาหารมาทำเป็นน้ำหมักชีวภาพใช้ในชุมชน ขวดพลาสติก กาละมังแตก และอื่น ๆ เอามาปลูกต้นไม้ ปลูกผักสวนครัว รวมทั้งขายสร้างรายได้จัดการเป็นสวัสดิการในชุมชนจากการขายวัสดุที่ได้

จากกรณีการจัดการมูลฝอยและพลาสติกของชุมชนข้างต้น จะพบว่ามี การดำเนิน แนวปฏิบัติใน 2 ลักษณะ คือ

- **มีเครือข่ายความร่วมมือการทำงานเชิงนโยบายและเชิงประเด็น** ซึ่งมีภาครัฐ และเอกชนร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมและการจัดการในเชิงพื้นที่ มีทั้งการขับเคลื่อน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชน ส่วนใหญ่มุ่งลดการเกิดขยะมูลฝอย เพื่อแก้ปัญหามูลฝอยตกค้าง สร้างสภาพแวดล้อมที่ดี พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการสร้างรายได้จากวัสดุที่มีมูลค่าให้เกิดประโยชน์ เป็นแรงจูงใจ
- **มีการตั้งกฎกติกาในการทำงานร่วมกัน และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ** เพื่อการจัดการมูลฝอยขยะในแต่ละพื้นที่ เช่น การจัดเก็บมูลฝอย การคัดแยกวัสดุ การห้ามใช้พลาสติกบางประเภท โดยมีปัจจัยศักยภาพของผู้นำที่มีความมุ่งมั่น และใช้กระบวนการจัดการตนเองของชุมชนเป็นสำคัญ ตลอดจนมีการเชื่อมโยง กับการเรียนรู้ในระบบการศึกษา และการส่งเสริมกิจกรรมของเยาวชนนอกระบบ การศึกษาในโรงเรียนเข้าร่วมดำเนินการด้วย

แนวปฏิบัติที่ดีข้างต้น อาจไม่ใช่เรื่องใหม่
และยากเกินจะดำเนินการได้ แต่ต้องมองเห็น
ปัญหาร่วมกัน ต้องช่วยกันทำ ช่วยกันส่งต่อ
เพื่อให้เกิดระบบการจัดการที่ต้นทาง
กลางทาง นำส่งไปจัดการและใช้ประโยชน์
ยังปลายทางได้อย่างเหมาะสม

การจัดการมูลฝอย ไม่ใช่เรื่องใหม่
แต่ก็ไม่ใช่เรื่องเก่าที่ควรมองข้าม
เพราะเรามีการบริโภคทุกวัน
การจัดการจึงเป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องตระหนัก
และช่วยกัน ไม่ใช่เพียงใครคนใดคนหนึ่ง
จะทำได้โดยลำพัง

กลไกและภาคีความร่วมมือที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงานและการจัดทำเอกสารเผยแพร่ได้รับการสนับสนุนข้อมูล การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ การเอื้อเฟื้อ และอำนวยความสะดวกร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ จากบุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ

อำเภอเกาะลันตา 6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบลเกาะลันตาใหญ่ เทศบาลตำบลศาลาด่าน องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลันตาน้อย องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง องค์การบริหารส่วนตำบลคลองยาง **8 ชุมชนนำร่อง ได้แก่** บ้านศรีรายา1, 2 ทต.เกาะลันตาใหญ่ บ้านศาลาด่าน (ชุมชนท่าเรือและชุมชนโต๊ะบาหลิว) ทต.ศาลาด่าน บ้านคลองโตบ หมู่ 8 อบต.เกาะลันตาใหญ่ บ้านหลังสอต หมู่ 1 อบต.เกาะลันตาน้อย บ้านร่าหมาด หมู่ 2 อบต.เกาะกลาง บ้านคลองยาง หมู่ 2 อบต.คลองยาง บ้านเกาะปอ หมู่ 7 อบต.เกาะลันตาใหญ่ และบ้านทุ่งหยีเพ็ง หมู่ 4 ทต.ศาลาด่าน **5 โรงเรียนนำร่อง ได้แก่** รร.บ้านคลองนิน รร.ชุมชนบ้านศาลาด่าน รร.รัตนาราชประชาอุทิศ รร.วัดเกาะลันตา และ รร.วุฒิศาสตร์วิทยานุสรณ์ **6 ผู้ประกอบการที่ฝึก ได้แก่** Avani Plus koh Lanta, Twin Lotus resort, Rawi Warin resort & spa,

Nakara Long Beach resort, Lanta Casa Blanca resort, พิมาลัย รีสอร์ท แอนด์ สปา สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวเกาะลันตา สมาคมผู้ประกอบการโรงแรมเกาะลันตา ชมรมลันตารีไซเคิล **เกษตรกรผู้รวบรวม Food Waste ได้แก่** นายรัตวิทย์ ตันไทย์ (รอนนี่ฟาร์ม) นายเอกสิทธิ์ เอียบกัก (อาม่าฟาร์ม) นายนิกร ช่วยทิพย์ (Eco Duck Farm) และภาคีความร่วมมือ ได้แก่ เครือข่ายบ้านบวกเกาะลันตา วิสาหกิจชุมชนบ้านทุ่งหยีเพ็ง กลุ่มเครือข่ายศรีลันตา กลุ่มเครือข่ายเกาะกลาง คลองยาง กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงบ้านต้นทั้ง ผู้ประกอบการร้านอาหารเกาะลันตา ลันตาบาติก กลุ่ม Klean กลุ่มรักษัลันตา เครือข่ายประมงพื้นบ้านอำเภอเกาะลันตา สภาองค์กรชุมชนเกาะกลาง กลุ่มเพื่อนพัฒนา (กลุ่มธรรมบุญจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมตำบลเกาะกลาง) ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนแบบพอเพียงบ้านหลังสอต มูลนิธิอินตามัน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา สำนักงานจังหวัดกระบี่ ประชาสัมพันธ์กระบี่ ท้องถิ่นจังหวัดกระบี่ เทศบาลเมืองกระบี่ ทสจ.กระบี่ บริษัท วงษ์พาณิชย์ กระบี่ จำกัด โรงไฟฟ้าขยะชุมชนกระบี่ กรรมการอิสลามประจำจังหวัดกระบี่ คุณคิมทิมสื่อจากสวีเดน เป็นต้น

